

Як годувати поросят при інтенсивному виробництві свинини

Анотація. Встановлено, що науково-обґрунтованою є система виробництва свинини, при якій вирощування поросят до 40 кг триває 90 днів, у тому числі із свиноматкою - 28 днів, перехідний період - 14 днів, живою масою 12-20 кг – 18 днів, живою масою 20-40 кг – 30 днів. Середньодобовий приріст поросят живою масою 12-20 кг становить 450 г за конверсії 2,2 кг комбікорму на 1 кг приросту, поросят живою масою 20-40 кг – 650 г і 2,4 кг відповідно.

Ключові слова: комбікорм, БВМД, поросята, жива маса, конверсія комбікорму.

Feeding piglets at intensive technology of pork production. Igor F. Riznychuk, Olena K. Kyshlaly (Odessa State Agrarian University), Anatoliy T. Stepanenko («Vladivske Podvirja» Ltd), Vitaliy O. Riznychuk («Ukrainian Technologies in Feeding Animals» Ltd).

Abstract. It has been established that pork production system in which piglets growing up to 40 kg lasts 90 days, including with sows - 28 days, transition period - 14 days, live weight 12-20 kg - 18 days, live weight 20-40 kg - 30 days, is scientifically grounded. An average daily gain of piglets with live weight of 12-20 kg is 450 g at the conversion of 2.2 kg mixed fodder per 1 kg of gain, piglets with live weight 20-40 kg - 650 g and 2.4 kg respectively.

Key words: mixed fodder, PVMA, piglets, live weight, fodder conversion.

І.РІЗНИЧУК, канд. с.-г. наук

О. КИШЛАЛИ, асистент

Одеський державний аграрний університет

А.СТЕПАНЕНКО, головний технолог

ТОВ «Владівське Подвір'я»

В.РІЗНИЧУК, головний технолог

ТОВ «Українські технології в годівлі тварин»

Однією з умов інтенсифікації галузі свинарства є організація нормованої годівлі поросят з перших днів після народження та досягнення ними живої маси 40 кг. Годівля поросят значною мірою впливає на вирощування в подальшому ремонтного молодняку та формування високої продуктивності молодняку свиней на відгодівлі.

Відомо, що фактори неповноцінної годівлі поросят у ранньому віці компенсувати в подальшому практично неможливо, відповідно проблематичним є одержання високих показників продуктивності поросят.

На даний період в умовах господарств використо-

*Рецензенти: докт. с.-г. наук **В.П. Кучерявий**, канд. с.-г. наук **О.І. Вознюк**, (Вінницький національний аграрний університет); канд. техн. наук **А.В. Макаринська**, (Одеська національна академія харчових технологій).

Поживність 1 кг повнораціонного комбікорму для поросят живою масою 12-20 кг і 20-40 кг

Показники	Комбікорм для поросят:			
	живою масою 12-20 кг		живою масою 20-40 кг	
	норма	фактично	норма	фактично
Маса корму, кг	1	1	1	1
Обмінна енергія, МДж	13,5	13,8	13,5	13,8
Суша речовина, г	865	867	860	865
Сирий протеїн, г	180	174	170	160
Лізін, г	9	9,2	8	8,2
Метіонін + цистин, г	6	6,3	5,5	5,6
Треонін, г	6	6,3	6	6,2
Триптофан, г	2	2,2	1,9	2
Сира клітковина, г	45	31	50	32
Сирий жир, г	50	36	45	34
Сіль кухонна, г	5	5	5	5
Кальцій, г	7	7,6	7	7,3
Фосфор, г	5	5,2	5	5
Мікроелементи, вітаміни, ферменти, підкислювач, антиоксидант, адсорбент	+	+	+	+

вується традиційна та інтенсивна системи виробництва свинини.

За традиційної технології виробництва свинини поросят-сисунів вирощують із свиноматкою до 45 і 60 добового віку.

При відлученні від свиноматок у 45-денному віці поросят переводять у виробничу групу 43-60-денного віку живою масою 12-20 кг.

Після вирощування поросят із свиноматкою до 60-добового віку їх переводять у виробничу групу відлучених тварин віком 2-4 місяці живою масою з 20 до 40 кг.

За інтенсивних технологій потокового виробництва свинини поросят-сисунів вирощують із свиноматкою до 26-28-денного віку із подальшим поступовим переведенням у виробничу групу молодняку 43-60-денного віку живою масою 12-20 кг та годівлю спеціальними комбікормами, до складу яких включають сухе знежирене молоко [4].

З позиції живлення й організації годівлі поросят з 2- до 4-місячного віку – це перехід від молочних до переважно рослинних кормів. За повноцінної достатньої годівлі поросята у цей період інтенсивно ростуть і забезпечують за оптимальних умов догляду середньодобовий приріст живої маси 400-500 г і більше [1].

За традиційної технології виробництва свинини з використанням різноманітних кормів, нормування годівлі поросят з 20 до 40 кг живої маси проводять згідно з нормами годівлі відлучених поросят (на 1 голову за добу) залежно від віку, живої маси та інтенсивності росту.

Годівля поросят з 20 до 40 кг живої диференційована на 2 вікові періоди: перший – 2-3 місяці; другий – 3-4 місяці. Середньодобовий приріст – 330 г .

На промислових комплексах вирощування відлучених поросят триває від 43 до 60 днів (жива маса – 12-20 кг) і від 61 до 104 днів (жива маса – 20-40 кг).

Тривалість періоду вирощування поросят живою

масою 20-40 кг – 44 дні, середньодобовий приріст поросят – 455 г.

При цьому, нормування годівлі поросят проводиться згідно з нормами концентрації енергії, поживних, мінеральних і біологічно активних речовин в 1 кг повнораціонного комбікорму, відповідно до вимог державного стандарту України [3].

Однак, на сучасному етапі розвитку свинарства діюча система годівлі відлучених поросят вже не відповідає вимогам інтенсивного виробництва свинини та потребує значного удосконалення із урахуванням змін у породному складі свиней, якісного складу кормів і кормових добавок.

З переходом тваринництва на інтенсивно промислову основу норми годівлі свиней необхідно істотно уточнювати у зв'язку з новими умовами утримання, селекцією свиней на м'ясність і скороспілість, широким застосуванням схрещування, раннім відлученням поросят [5].

Істотні зміни відбуваються і в наборі кормових засобів, що входять до складу раціонів різних виробничих груп свиней. Підвищення вмісту в складі повнораціонних комбікормів для свиней високопротеїнових рослинних кормів, таких як макуха і шрот соєви, введення рослинних олій, добавок незамінних амінокислот (лізин, метіонін, треонін), мінеральних добавок, преміксів, що включають в себе мікроелементи, вітаміни, ферментні препарати, підкислювач, сорбент, та інші біологічно активні речовини, забезпечило вагоме підвищення продуктивності свиней, скорочення періоду вирощування поросят і відгодівлі молодняку, призвело до значного зниження конверсії корму на одиницю одержуваної продукції.

Все це призвело до того, що в промисловому свинарстві та в більшості ферм з традиційними способами утримання свиней, в основному використовують програми годівлі різних виробничих груп свиней, які використовують у західноєвропейських країнах.

Метою дослідження було вивчення впливу повнораціонних комбікормів, що відповідають вимогам якості чинного державного стандарту України на зміну живої маси поросят 12-20 кг і 20-40 кг.

Для досягнення поставленої мети необхідно було визначити віковий період досягнення поросятами живої маси 12 кг, 20 кг і 40 кг, встановити середньодобовий приріст поросят живою масою 12-20 кг і 20-40 кг, обчислити витрати корму на одиницю приросту живої маси поросят.

Дослідження проведено в умовах ТОВ «Владівське Подвір'я» Іванівського району Одеської області.

Матеріалом для проведення дослідження були поросята, одержані від складного схрещування помісних свиноматок великої білої породи і ландрас із

кнурями-плідниками батьківських форм Макстер і Максгро, повнораціонні комбікорми для поросят живою масою 12-20 кг і 20-40 кг.

Для проведення досліду була відібрана вся технологічна група відлучених поросят, одержаних від 9 свиноматок. Загальна кількість відлучених поросят на період постановки експерименту становила 100 голів, які були розміщені в одному боксі, розподіленому на 4 секції – по 25 голів у кожній з них.

Приготування розсипних повнораціонних комбікормів для поросят живою масою 12-20 кг і 20-40 кг проводили із зернової сировини господарства і білково-вітамінно-мінеральних добавок виробництва ТОВ «Українські технології в годівлі тварин» Овідіопольського району Одеської області.

Результати досліджень. В умовах піддослідного господарства годівлю поросят після відлучення від свиноматок у 28-денному віці проводять гранульованими повнораціонними комбікормами, якими заповнюють бункерні годівниці. Протягом перших 7 днів після відлучення від свиноматок годівля поросят суворо обмежена. Вона полягає в тому, що визначена добова норма гранульованого комбікорму розподілена на однакові частини та навантажується в годівниці 4 рази за добу. Через 7 діб після відлучення від свиноматок, поросят переводять в секції для утримання поросят живою масою 12-20 кг і 20-40 кг і поступово, протягом наступних 7 діб переводять на розсипний повнораціонний комбікорм, годівля дворазова.

Починаючи з 43 дня поросят комбікорм згодують із бункерних годівниць досхочу, до повного споживання. Наповнення годівниць комбікормом для поросят живою масою 12-20 кг проводять один раз за добу, для поросят живою масою 20-40 кг – один раз за 2-3 доби.

Таким чином, у даних технологічних секціях для організації годівлі поросят використовують повнораціонний розсипний комбікорм для поросят живою масою 12-20 кг або комбікорм стартер і повнораціонний розсипний комбікорм для поросят живою масою 20-40 кг, або комбікорм гроуер.

Нормування годівлі поросят живою масою 12-20 і 20-40 кг за вмістом обмінної енергії, сирого протеїну, лізину, метіоніну+цистину, триптофану та сирій клітковини проведено відповідно до державного стандарту України на комбікорми повнораціонні для свиней [5]. Крім зазначених амінокислот додатково проводили балансування комбікормів за вмістом треоніну та його оптимальним співвідношенням у раціонах свиней до лізину [2].

Вміст кухонної солі в комбікормах для поросят становить 0,5 %, кальцію – 0,7 %, фосфору – 0,5 %, а потреба свиней в мікроелементах, вітамінах та інших біологічно активних речовинах забезпечується за рахунок преміксу, який є складовою частиною білково-вітамінно-мінеральної добавки.

**Поживність 1 кг білково-вітамінно-мінеральної добавки
для поросят живою масою 12-20 кг і 20-40 кг**

Показники	Одиниці виміру	БВМД для поросят:	
		живою масою 12-20 кг	живою масою 20-40 кг
Маса корму, кг		1	1
Обмінна енергія, МДж		13	13
Суша речовина, г		900	900
Сирий протеїн, г		360	350
Лізин, г		28	29
Метіонін + цистин, г		14	13
Треонін, г		16	19
Триптофан, г		5	5
Сира клітковина, г		55	55
Сирий жир, г		60	60
Сіль кухонна, г		20	25
Кальцій, г		29	35
Фосфор, г		12	13
Мікроелементи, вітаміни, ферменти, підкислювач, антиоксидант, адсорбент		+	+
Норма введення, %		25	20

Поживність 1 кг повнораціонного комбікорму для поросят живою масою 12-20 кг і 20-40 кг наведено в табл. 1.

З даних табл.1 видно, що поживність 1 кг повнораціонного комбікорму для поросят живою масою 12-20 кг і 20-40 кг відповідає вимогам норм та рекомендацій повноцінної годівлі даної виробничої групи свиней.

У структурі комбікорму для поросят живою масою 12-20 кг 75 % припадає на злакові зернові корми (пшениця, ячмінь, кукурудза) і 25 % займає білково-вітамінно-мінеральна добавка, у комбікормі для поросят живою масою 20-40 кг співвідношення між злаковими зерновими кормами і білково-вітамінною добавкою 80 % на 20 % за масою.

Поживність 1 кг білково-вітамінно-мінеральних

добавок для поросят живою масою 12-20 кг і 20-40 кг відображено в табл. 2.

До складу БВМД для поросят живою масою 12-20 кг входить сухе знежирене молоко та підкислювач.

За результатами згодовування поросят живою масою 12-20 кг і 20-40 кг повнораціонних розсипних комбікормів нами встановлено, що нормування годівлі поросят відповідно до сучасних норм та рекомендацій їх практичне застосування за рахунок введення в комбікорм різноманітних зернових кормів, тваринних і рослинних протеїнових концентратів, незамінних амінокислот, мінеральних добавок, вітамінів, комплексу ферментних препаратів та інших біологічно активних речовин, забезпечило високу динаміку росту поросят, значно скоротило період їх вирощування,

Зміна живої маси та середньодобових приростів поросят від народження до закінчення періоду дорощування

Показники	Продуктивність
Жива маса поросят при народженні, кг	1
Жива маса поросят у 21-добовому віці, кг	6
Жива маса поросят у 28-добовому віці, кг	8
Жива маса поросят у 42-добовому віці, кг	12
Жива маса поросят у 60-добовому віці, кг	20
Жива маса поросят у 90-добовому віці, кг	40
Середньодобовий приріст поросят живою масою 12-20 кг, г	450
Середньодобовий приріст поросят живою масою 20-40 кг, г	650

забезпечило значне зниження конверсії комбікорму на 1 кг приросту поросят.

Зміна живої маси та середньодобових приростів поросят від народження до закінчення періоду дорощування зазначені в табл. 3.

На основі динаміки живої маси та середньодобо-

вих приростів поросят, які зазначені в табл. 3, можна стверджувати, що використання повнораціонних гранульованих повнораціонних комбікормів у період вирощування і в перші два тижні після відлучення їх від свиноматки забезпечує середню живу масу поросят до кінця третього тижня вирощування 6 кг, на пері-

од відлучення у 28-добовому віці – 8 кг, у 42-добовому віці – 12 кг.

На початок використання розсипних повнораціонних комбікормів жива маса поросят у 42-добовому віці становить 12 кг, у 60-добовому віці – 20 кг, і в 90-добовому віці 40 кг. Середньодобовий приріст поросят живою масою 12-20 кг складає 450 г, поросят живою масою 20-40 кг – 650 г, при конверсії 2,2 і 2,4 кг комбікорму на 1 кг приросту поросят відповідно.

Отже, результати проведених досліджень вказують на те, що впровадження у виробництво сучасних підходів щодо організації нормованої годівлі поросят, якісного підбору кормів і кормових добавок та виготовлення на їх основі повнораціонних комбікормів, створюють можливості по інтенсифікації технології годівлі поросят живою масою 20-40 кг у віковому періоді від 2 до 3 місяців за середньодобового приросту 650 г.

Тоді як за традиційної системи виробництва свинини до даної виробничої групи відносять поросят віком 2 до 4 місяців за середньодобового приросту 330 г; за існуючої інтенсивної системи виробництва свинини – від 61 до 104 днів за середньодобового приросту 455 г.

Також необхідно відмітити, що високі показники продуктивності поросят живою масою 12-20 кг і 20-40 кг досягнуто на рівні сирого протеїну, лізину, метіоніну з цистином та триптофану, які регламентовані чинним державним стандартом України на комбікорми повнораціонні для свиней, і є дещо нижчими порівняно із західноєвропейськими аналогами. Це вказує на те, що такі рівні протеїну та амінокислот забезпечують, а не стимулюють обмінні процеси в організмі тварин, що має дуже важливе фізіологічне, практичне та екологічне значення.

Висновки

1. В умовах інтенсифікації галузі свинарства науково

обґрунтованою є система виробництва свинини при якій вирощування поросят до 40 кг триває 90 днів, в тому числі із свиноматкою - 28 днів, перехідний період - 14 днів, живою масою 12-20 кг – 18 днів, живою масою 20-40 кг – 30 днів.

2. Використання розсипних повнораціонних комбікормів, збалансованих за сучасними нормативними вимогами та рекомендаціями, забезпечує одержання середньодобового приросту поросят живою масою 12-20 кг на рівні 450 г за конверсії 2,2 кг комбікорму на 1 кг приросту, поросят живою масою 20-40 кг – 650 г за конверсії 2,4 кг комбікорму на 1 кг приросту.

На даний період проводяться дослідження щодо вивчення впливу повнораціонних комбікормів, що відповідають вимогам якості чинного державного стандарту України на зміну живої маси молодняка свиней на відгодівлі 40-70 кг і 70-110 кг.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Ібатулін І.І., Мельничук Д.О., Богданов Г.О. та ін. Годівля сільськогосподарських тварин.* – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 616 с.
2. *Дурст Л., Виттман М. Кормление сельскохозяйственных животных.* – Вінниця: Нова Книга, 2003. – 384 с.
3. *Комбікорми повнораціонні для свиней. Технічні умови: ДСТУ 4124-2002.* – [Чинний від 2004-01-01]. – К.: Держспоживстандарт України, 2003. – 14 с.
4. *Ібатулін І.І., Чигрин А.І., Отченашко В.В. та ін. Практикум із годівлі сільськогосподарських тварин.* – Житомир: Полісся, 2013. – 442 с.
5. *Руденко Є.В., Богданов О.Г., Кандиба В.М. Рекомендації з нормованої годівлі свиней.* – К.: Аграрна наука, 2012. – 112 с.

